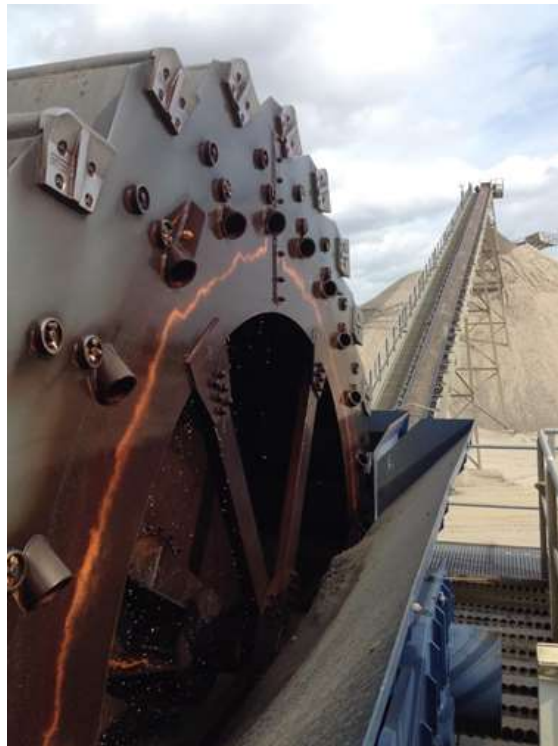

MVO JAARVERSLAG 2018

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Context	2
3. Organisatorische inbedding	3
3.1 Workshops The Natural Step.....	3
3.2 MVO Zelfverklaring.....	5
3.3 CSC.....	5
3.4 Impact.....	5
4. Uitgevoerde maatregelen 2018	7
5. Resultaten.....	8
5.1 Gezondheid en veiligheid op het werk.....	8
5.2 Voorkomen van milieuvervuiling en tegengaan van klimaatverandering	8
5.3 Bescherming van het milieu, biodiversiteit en herstel van natuurlijke leefgebieden.....	9
5.4 Eerlijk zakendoen	9
5.5 Dienstverlening aan consumenten en ondersteunen en oplossen van klachten en verschillen ..	9
5.6 Betrokkenheid bij de gemeenschap en maatschappelijke investeringen	10
5.7 Creëren van werkgelegenheid en het ontwikkelen van vaardigheden.....	10
6. Plannen 2019.....	11

1. Inleiding

Dit rapport betreft het tweede MVO jaarverslag van Netterden Zand en Grind B.V. (Netterden) en gaat over het jaar 2018. Het eerste MVO jaarverslag verscheen vorig jaar over het jaar 2017. Dit rapport richt zich op Netterden Zand en Grind, Netterden Holding en Netterden Transport. Sommige activiteiten, zoals het opstellen van het duurzaamheidsprogramma, hebben betrekking op geheel, Netterden en omvat o.a. ook belangen in Wezendonk Zand en Grind en Vos Zand en Grind.

Het jaar 2018 kenmerkte zich door groei. De economie draait op volle toeren en ook Netterden draait daarin mee. Wij zien groei op vele aspecten van ons bedrijf. In dit rapport informeren wij u hier in detail over. In 2018 hebben we aan de hand van het duurzaam adviesbureau Will2Sustain een methodiek doorlopen om een lange termijn duurzaamheidsstrategie voor ons bedrijf te doorlopen. Die methodiek heet The Natural Step en wordt gebruikt door duizenden organisaties wereldwijd. Via een aantal workshops met ons MVO team is er een duurzaamheidsprogramma ontwikkeld voor het bedrijf. Hierover informeren wij u ook in dit MVO jaarverslag.

Naast The Natural Step hebben we in 2018 twee andere instrumenten ingezet, te weten de MVO zelfverklaring op basis van de internationale richtlijn ISO 26000 en CSC, een keurmerk voor duurzaam beton en toeslagmaterialen. Dit heeft ons ook geholpen om onze duurzaamheidsintenties concreter vorm te geven, o.m. in beleid, procedures en inkoop. De zelfverklaring is afgerond in 2018 en is ondertekend door directeur Dick Snippe tijdens een interne, feestelijke bijeenkomst. Hierover ook meer in dit verslag.

Wij nodigen u uit dit verslag door te lezen en hebben de tekst bondig gehouden. Het rapport is ook gepubliceerd op onze website, zie: www.netterden.com. Tijdens het opstellen van dit rapport is gebleken dat een aantal gegevens in het MVO jaarverslag over 2017 niet correct waren, dat hebben wij gecorrigeerd in dit rapport. Voor suggesties, opmerkingen of andere feedback kunt u zich richten tot g.prins@netterden.com

2. Context

De economie in Nederland groeit en de bouwsector is de laatste jaren flink op stoom gekomen en dat merkt Netterden ook, want er is meer vraag naar de grondstoffen die wij leveren. De winning van grondstoffen staat in delen van Duitsland onder maatschappelijke druk en dit betekent dat het proces van het verkrijgen van vergunningen voor uitbreidingen aldaar, veel werk en geduld met zich mee brengt.

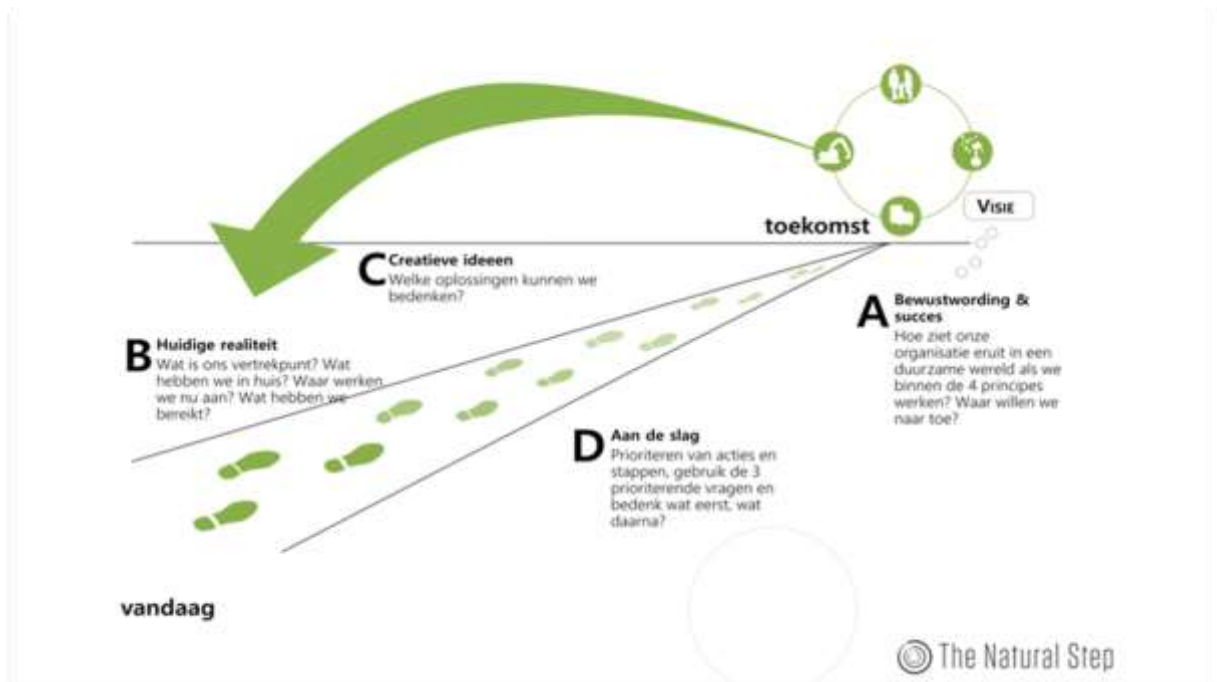
Vorig jaar was het een erg droog jaar, zeker de zomerperiode en dit betekende o.a. dat de Rijn uitzonderlijk laag stond en dit werkte vooral door op Wezendonk waar een groot deel van het transport via de rivier gebeurt. Tijdens het schrijven van dit rapport, voorjaar 2019, is er wederom sprake van droogte en de waterschappen delen informatie over opnieuw droogvallende regenbeken. Wellicht zijn dit voortekens dat het klimaat ook in ons deel van de wereld aan het veranderen is en impact begint te krijgen. Wij merken dat ook in onze bedrijfsvoering want de lage rivierstand maakte vorig jaar dat er meer transport per vrachtwagen geregeld moesten worden en de afzet van grondstoffen werd er vooral bij Wezendonk door bemoeilijkt.

3. Organisatorische inbedding

3.1 Workshops The Natural Step

Er zijn drie workshops uitgevoerd om de medewerkers van Netterden Holding B.V. te ondersteunen bij het strategisch verduurzamen van hun bedrijf aan de hand van de Natural Step -methodiek. De eerste workshop was op 7 februari 2018 en had als doel de reikwijdte van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en de Natural Step- methodiek (zie figuur hieronder) onder de aandacht te brengen.

Beelden van duurzaamheid van thuis en uit het bedrijf passeerden de revue. MVO beslaat de drie velden van duurzame ontwikkeling: het genereren van welvaart, de sociale kanten van samenwerken en -leven alsmede de ecologische invloeden van de mens op de planeet. Tot de uitkomsten behoorde het vaststellen van vier MVO kernthema's:

1. Medewerkerstevredenheid en klantenrelaties;
2. Maatschappelijke betrokkenheid en natuurontwikkeling;
3. Circulair en duurzaam inkopen; en
4. Energieneutraal en mobiliteit.

Op 25 april 2018 werden deze vier thema's in vier werkgroepen uitgewerkt en tijdens de derde workshop in oktober 2018 (foto hieronder) zijn er acties vastgesteld.

Tijdens deze workshop is een visie van Netterden inzake duurzaamheid vastgesteld: *Netterden wil direct of indirect substantieel bijdragen aan behoud en verbetering van sociale en ecologische duurzaamheid.* De strategische duurzaamheidsdoelen voor Netterden zijn vastgesteld voor de periode 2019-2030:

1. Netterden investeert in toenemende mate in haar medewerkers en klantenrelaties en streeft daarbij naar:
  - a) In 2030 geven werknemers Netterden gemiddeld een 8 op het jaarlijkse medewerkers-tevredenheidonderzoek.
  - b) Nul ongevallen op haar terreinen. Gezondheid en veiligheid blijft een continue speerpunt voor Netterden.
  - c) In de tijd verder verbeteren van klanttevredenheid.
2. Netterden verduurzaamt haar organisatie verder en streeft daarbij naar:
  - a) Het in toenemende mate duurzaam inkopen, door bij al haar aankopen rekening te houden met de 3P's van 'people', 'planet' en 'profit'.
  - b) Het in 2045 volledig circulair werken.
  - c) Het energieneutraal zijn in het jaar 2040 o.a. door de inkoop van groene stroom en het opwekken van energie op haar locaties.
3. Netterden investeert in toenemende mate in haar directe omgeving en streeft hierbij naar:
  - a) Een sterke betrokkenheid met de omgeving van de winningen door personeel, leveranciers en afnemers uit de regio te zoeken.
  - b) Het inzetten op natuurontwikkeling en voor 2025 een positieve netto-impact te realiseren.

Bovenstaande doelen zijn verder uitgewerkt in een actieplan voor de verduurzaming van Netterden.

3.2 MVO Zelfverklaring

Het proces van de MVO Zelfverklaring op basis van de internationale richtlijn ISO 26000 is in 2018 afgerond en de zelfverklaring werd op zaterdag 17 november 2018 ondertekend door directeur Dick Snippe tijdens een feestelijke bijeenkomst in Gendringen.

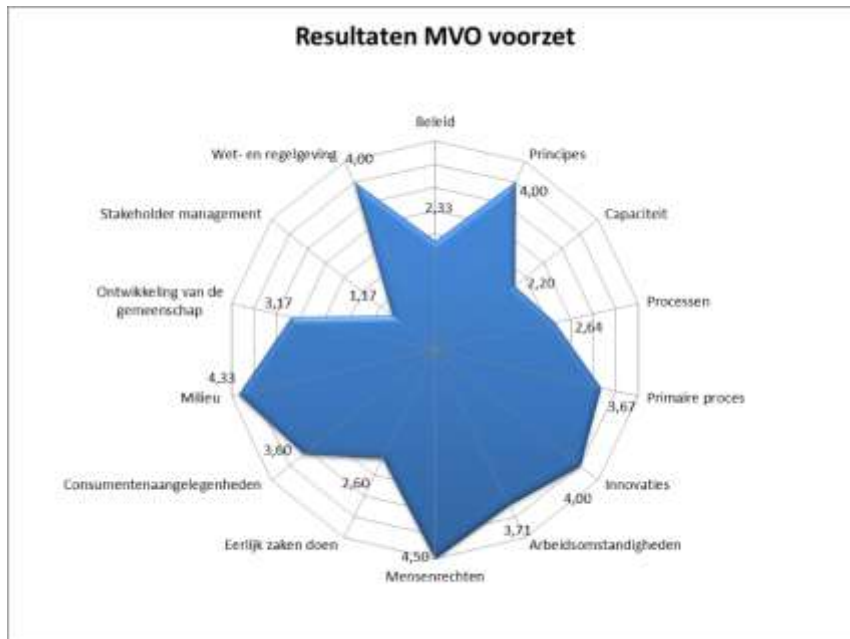
De gehanteerde methodiek is die van de NEN zoals omschreven in de handleiding NPR 9026+C1.

3.3 CSC

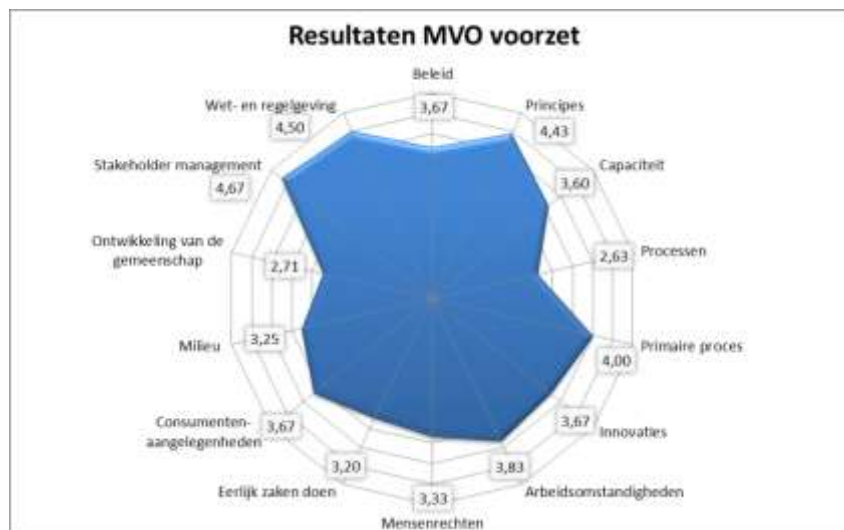
In 2018 zijn de voorbereidingen getroffen om te voldoen aan een innovatief certificaat in de betonketen, de CSC norm. Dit is een duurzaamheidscertificaat voor betonproducten, te vergelijken met het FSC certificaat voor hout. Daar wij grondstoffen leveren voor de betonindustrie, en wij zelf al proactief bezig waren met verduurzaming hebben wij besloten ook dit instrument in te zetten. Het certificaat wordt naar verwachting uitgegeven in het eerste kwartaal van 2019. Voor meer informatie over deze norm verwijzen wij graag naar: <https://betonhuis.nl/betonmortel/csc-certificering-voor-een-duurzame-productie-van-beton>

3.4 Impact

De MVO Voorzet is door Will2Sustain ontwikkeld en geeft een beeld hoe een organisatie scoort op kernonderdelen van MVO. De MVO Voorzet is door Netterden voor het eerst doorlopen in 2014. In 2018 is het instrument opnieuw ingevuld om te kijken of de organisatie zich qua verduurzaming positief ontwikkelt. De resultaten zijn hieronder te zien. Het eerste figuur is de uitkomst van 2014, die eronder van 2018.

Figuur 1: MVO Voorzet Netterden 2014

Figuur 2: MVO Voorzet Netterden 2018

Op acht van de veertien thema's is in 2018 hoger gescoord dan in 2014. Vier thema's scoren lager en twee thema's scoren nagenoeg gelijk. Op basis van deze scores kan geconcludeerd worden dat er tussen 2014 en 2018 vooruitgang is geboekt op o.a. het gebied van beleid, interne capaciteit qua duurzaamheid en stakeholder management.

Al met al zijn er in 2018 fikse organisatorische stappen gezet, zowel qua systemen als qua bewustwording en betrokkenheid van de medewerkers. Will2Sustain heeft daarom ook gemeend Netterden te verkiezen als meest duurzame klant van Will2Sustain in 2018. De voortgang per MVO speerpunt wordt in het volgende hoofdstuk beschreven.

4. Uitgevoerde maatregelen 2018

Buiten de in het voorgaande hoofdstuk benoemde organisatorische processen, zijn in 2018 de volgende maatregelen uitgevoerd in het kader van de verduurzaming van Netterden:

- 1) Duurzaam inkoopbeleid vastgesteld;
- 2) Informatieavonden voor omwonenden t.a.v. de uitbreidingen van de winningen;
- 3) Fairtrade koffie ingekocht voor kantoor;
- 4) MVO-items openbaar gemaakt op website Netterden;
- 5) Eerste MVO jaarverslag opgesteld;
- 6) Sessie voor management over eerlijk zaken doen, gefaciliteerd door juriste;
- 7) Start begeleiding opvolgers door gespecialiseerd bedrijf in opvolging familiebedrijven;
- 8) Deelname Netterden aan Will2Inspire sessie over duurzaam bouwen en CSC in Almere;
- 9) Inspiratiesessie voor/ bewustwording aan alle medewerkers Gendringen, inclusief rondgang Azewijnse broek onder begeleiding van Jan ten Kloetze en Geert Jan Prins;
- 10) Fruit voor kantine ingevoerd per 2018;
- 11) Duurzaamheidsscan kantoor weegbrug te Gendringen uitgevoerd door Will2Sustain;

Figuur 3: Uitkomsten duurzaamheidsscan kantoor weegbrug te Gendringen

- 12) Nieuwe, energiezuiniger, motoren gezet op installatie;
- 13) Sensor geplaatst die melding geeft aan de operator wanneer klep leeg is, dit voorkomt dat grindstraat door blijft draaien terwijl er geen materiaal ligt;
- 14) Sensoren geplaatst die melding geven wanneer een tunnel klep leeg is, zodat de operator naar een andere klep kan wisselen en de installatie altijd met materiaal draait;
- 15) Voorbereiding Wezendonk op MVO Zelfverklaring; en
- 16) Vervanging deel TL lampen voor zuiniger verlichting werkplaats.

5. Resultaten

Voor elk speerpunt hebben we hieronder de bijpassende kerngetallen weergegeven. Deze kerngetallen zijn aangevuld met een uitleg over wat momenteel goed gaat en waar we nog tegen dilemma's aanlopen.

5.1 Gezondheid en veiligheid op het werk

Kerngetallen			2015	2016	2017	2018
Veiligheid	Ongevallen	Aantal ongevallen per jaar	1	0	1	0
	BHV	Aantal BHV-ers op winning en kantoor	4	3	5	5
Gezondheid	Verzuim	Verzuimcijfer per periode (Lost Time Injury Frequency Rate)	0,38	0,37	0,27	0,73
		Aantal periodiek medisch onderzoeken per jaar (PAGO) per winning	3	0	2	1
		Percentage PAGO op totaal personeelsbestand	15%	0%	10%	5%
Welzijn	Opleidingen	Percentage medewerkers dat in een jaar een opleiding c.q. training vanuit het bedrijf heeft genoten	40%	58%	52%	37%
	Functioneren	% medewerkers welke in jaar functionerings-gesprekken hebben gehad	75%	75%	80%	71%

Het verzuimcijfer is gestegen t.o.v. de voorgaande jaren als gevolg van een aantal langdurige zieken. De cijfers rond PAGO, opleidingen en functioneren zijn gedaald t.o.v. van 2018, een indicatie dat er meer focus heeft gelegen bij het werk, door de economische groei.

5.2 Voorkomen van milieuvervuiling en tegengaan van klimaatverandering

Kerngetallen			2015	2016	2017	2018
Energie	Gasverbruik	Aantal m ³ aardgas per jaar	8.118	10.500	6.845	6.634
		Elektraverbruik	Aantal kWh per jaar	2.697.000	2.571.000	2.341.000
	kWh per ton verkocht product		3,99	3,82	3,97	4,12
	Brandstofverbruik	Aantal liters dieselolie per jaar	76.719	79.620	78.299	99.794
		Aantal liters benzine per jaar	3.808	9.825	8.431	8.786
	Opwekking energie	Totaal kWh aan elektra opgewekt per jaar			13.313	6.873
	CO ₂ uitstoot	CO ₂ uitstoot aardgas	15.343	19.845	12.937	12.538
		CO ₂ uitstoot elektriciteit	1.519.309	1.668.579	1.750.353	1.885.463
		CO ₂ uitstoot dieselolie	10.434	26.921	23.101	24.074
CO ₂ uitstoot benzine		252.906	257.173	247.802	293.956	
	CO ₂ uitstoot totaal per jaar	1.797.992	1.972.517	2.034.193	2.216.031	
Afval	Ophaalfrequentie	Aantal ledigingen per maand papier	6	6	6	2
		Aantal ledigingen per maand restafval	6	8	8	4

Het energieverbruik is in 2018 gestegen t.o.v. 2017, behalve het aardgasverbruik, maar dat is lager door de zachtere winters van de afgelopen jaren. De oorzaak van de stijging is gelegen in de toegenomen productie en de grotere afstand van de zuiger tot de installatie. Het aantal ledigingen van afval is gedaald door nieuwe afspraken met de afvalophaler, waardoor de ophaalfrequentie is gedaald.

5.3 Bescherming van het milieu, biodiversiteit en herstel van natuurlijke leefgebieden

Kerngetallen		2015	2016	2017	2018
Natuurontwikkeling	# Euro's geïnvesteerd in CO ₂ / natuurcompensatie per jaar	17.000	37.000	24.000	20.000

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het bedrag wat lager uitvalt dan in 2017. Netterden werkt o.a. op het Azewijnse Broek aan natuurontwikkeling. In 2019 bestaat dit natuurontwikkelingsproject 25 jaar. Dit gebied zo wordt ingericht dat het beheer op een eenvoudige en zo efficiënt mogelijke manier kan gebeuren, ook met het oog op de toekomst. Zie voor meer informatie:

<http://www.netterden.com/netterden-zand-en-grind/wandelroute-azewijnse-broek/>

5.4 Eerlijk zakendoen

In 2018 heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden over eerlijk zakendoen onder leiding van een juriste. Dit om meer bewustzijn te creëren over van toepassing zijnde wet- en regelgeving, over wat wel en niet mag, en hoe je verder invulling kunt geven aan compliance.

5.5 Dienstverlening aan consumenten en ondersteunen en oplossen van klachten en verschillen

Kerngetallen			2015	2016	2017	2018
Omgang met klanten en leveranciers	Klachten-management	Aantal klachten per jaar	2	8	5	7
	Stakeholder management	Aantal gesprekken met klanten en leveranciers per jaar over verduurzaming	0	8	0	3

De klachten die binnenkomen hebben nagenoeg alleen maar te maken met de kwaliteit van de producten, zoals bijvoorbeeld dat het te nat is of dat de samenstelling niet voldoet. Klachten worden direct in overleg met klanten opgevolgd. Wij zien het stakeholdermanagement vanuit MVO ook als een belangrijk instrument voor de relatie met de omgeving en wij hebben in 2018 drie stakeholder interviews op het niveau van Netterden gehouden.

5.6 Betrokkenheid bij de gemeenschap en maatschappelijke investeringen

Kerngetallen			2015	2016	2017	2018
Regionale ontwikkeling	Regionale inkoop (binnen straal van 50 km)	Inkoop in de regio als percentage van de totale inkoop	46%	50%	48%	50%
	Medewerkers uit regio (binnen straal van 25 km)	Percentage medewerkers uit directe omgeving	74%	74%	75%	72%
Investeringsen	Investeringsen in regio	Sponsoring in de regio als percentage van de omzet	0,8%	0,8%	1,0%	1,2%

De regionale inkoop en sponsoring in de regio is gestegen t.o.v. 2017. Het percentage medewerkers uit directe omgeving is iets gedaald t.o.v. voorgaande jaren. Al met al is en blijft Netterden een sterk regionaal verankerd bedrijf.

5.7 Creëren van werkgelegenheid en het ontwikkelen van vaardigheden

Kerngetal			2015	2016	2017	2018
Werkgelegenheid	Aantal medewerkers	# FTEs	20,13	19,01	19,22	21,8
	Aantal vrouwelijke medewerkers	# vr. FTEs	3,45	2,39	3,4	4,15
	Aantal mannelijke medewerkers	# man. FTEs	16,68	16,62	15,82	17,65
	Aandeel man- vrouw in management	% percentage mannen en vrouwen	17%	13%	18%	19%

Alle kerngetallen in de tabel hierboven tonen een stijging in 2018 t.o.v. 2017.

6. Plannen 2019

In 2019 wordt op basis van de workshops en bewustwordingssessies van 2018 een meerjarig duurzaamheidsprogramma voor Netterden ontwikkeld. Tevens wordt met de uitvoering van dit programma begonnen.

Voor Netterden zal een nieuw stakeholderonderzoek uitgevoerd worden, om te toetsen of de eerder vastgestelde MVO speerpunten nog geldig zijn, of dat er nieuwe speerpunten vastgesteld moeten worden. Dit betekent dat de onderbouwing van de MVO zelfverklaring in 2019 ook wordt hernieuwd.

Netterden Zand en Grind B.V. zal in 2019 opgaan voor CSC certificering. Waar mogelijk pakken we in 2019 daarnaast concrete acties op. Zo is Netterden actief bezig met de voorbereidingen op de aanleg van een zonne-eiland. In 2018 is de SDE subsidieaanvraag hiervoor ingediend.

Colofon

Opgesteld in juni 2019

Voor vragen, opmerkingen en / of suggesties over dit verslag: neem gerust contact op met ons via:
g.prins@netterden.com